

The evolving Role of the Rabbinat through the Generations

Tova Ganzel

1. סוטה, דף כב, ע"א

א"ר אבהו אמר רב הונא אמר רב: מאי דכתיב: 'כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה' (משלי ז כו)? 'כי רבים חללים הפילה' - זה תלמיד חכם שלא הגיע להוראה ומורה. 'ועצומים כל הרוגיה' - זה תלמיד חכם שהגיע להוראה ואינו מורה.

R. Abbahu declared that R. Huna said in the name of Rab: What the meaning of: "For many are those she has struck dead, and numerous are her victims? For many are those she has struck dead - refers to a disciple who has not attained the qualification to give rulings and does so. "and numerous are her victims" this refers to a disciple who has attained the qualification to teach and does not.

2. רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ב הלכה ז

בית דין של שלשה אף על פי שאין מדקדקין בהן בכל אלו הדברים צריך שיהא בכל אחד מהן שבעה דברים ואלו הן: חכמה, וענוה, ויראה, ושנאת ממון, ואהבת האמת, ואהבת הבריות להן, ובעלי שם טוב, וכל אלו הדברים מפורשין הן בתורה...

When there is a Beit Din of three people, even though they are not stringent about these things, they must have these seven characteristics: wisdom, humility, fear of G-d, detesting wealth, love of truth, love for their fellow man, have a good reputation, and all of these are explicit in the Torah.

3. שולחן ערוך, סימן רמב, סעיפים ז-ט

לא מקרי הוראה אלא בשמורה על מעשה שבא לפניו, אבל אם שאלו לתלמיד הלכה כדברי מי, יכול לומר מה שבדעתו, כיון שאינו מורה על מעשה שבא לפניו. לא מקרי הוראה אלא בדבר שיש בו חידוש לשואל, אבל בהוראה ידועה שהיא פשוטה לכל, כגון נותן טעם לפגם או לבטל איסור בששים וכיוצא באלו, מותר. יש מי שכתב שכל הכתוב בספרים מפסקי הגאונים יכול להורות בימי רבו, רק לא יורה דבר מלבו ולא יסמוך על ראיותיו לדמות מילתא למילתא מעצמו.

It is not a new teaching, rather a previous one, if a Talmid was asked who is the person who issued the Halakha he can say what he thinks because he is not giving a ruling over someone who preceded him. It is not a new teaching, unless it is new to the one posing the question, but if it is a ruling that most people know as if a vessel retains flavor or if something is בטל בשישים, then it is permitted. Someone wrote that all that is written in the books of the Geonim, can be ruled as his rabbi but not as he feels and he should not go according to what he sees.

4. ש"ך, יורה דעה סימן רמב ס"ק טז

עוד הורה מורי רבינו שכל פסק שאדם רואה בפירוש בספר מספרי הגאונים כו' וכן מפורש להדיא מדברי המחבר שאפילו יש בו חידוש לשואל שרי.

My rabbis and teachers have always taught me that every ruling that a person sees explicitly in the books of the Geonim. We can understand from the words of the author that they may also have a new insight.

5. שו"ת רב"ז חלק ו סימן ב אלפים קמז ד"ה תשובה לא).

אבל מה שאני סובר בזה שהשמיט הרב חילוק השנים שהוא סובר שלא נאמר זה אלא בזמן שהיו לומדים על פי השמועה ואין אדם עומד על דעת רבו עד מ' שנה ואיכא למיחז שמא יטעה, אבל האידנא שכבר יש כמה הלכות פסוקות וכמה ספרים וכמה שאלות לגאונים ז"ל אם הגיע להוראה יכול שפיר להורות מתוך הספרים אפילו בפחות ממ' שהרי יכול לעמוד על מה שכתוב בספרים, וגדולה [מזו] כתוב בהגהה, שכל פסק שאדם רואה בפירוש בספר מספרי הגאונים יכול להורות אפי' בימי רבו ואפילו תלמיד גמור, רק לא יורה דבר מלבו ולא יסמוך על ראיותיו ולא ידמה מילתא למילתא מדברי עצמו ע"כ.

My opinion is that the rabbi omitted the division of the years because he is of the opinion that this was not said, rather this was when they learned according to the popular law that a person cannot overrule their rabbi, but what if they made a mistake? But now there are already Halakhot and books written by the Geonim Z"L and a person that reached the level where they can teach from the books, even if they are younger than 40 years old, because he can quote from the books, because they were edited, every halakha that a person sees explicitly mentioned in the books of the Geonim, a student can quote while his rabbi is alive, as long as it's not his own opinion and plagiarizes it word for word.

6. פרידמן מנחם, בעיות יסוד במבנה הרבנות הקהילתית, בתוך: מנהיגות רוחנית בישראל, תשמ"ב, עמ' 136

תנאי לבחירתו של אדם מישראל לרב קהילה הוא בהיותו תלמיד חכם, בקיא ב"ים התלמוד" וחרף כד כן שהוא בר הכי לדמות מילתא למילתא ולהבחין בין מילתא למילתא, לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא. יכולתו של הרב לבסס את פסקיו והוראותיו על המסורת ההלכתית, תוך שהוא מפגין את בקיאותו וחרפותו, הוא הבסיס לסמכותו של הרב בקהילתו ומחוצה לה. הרב לא יכול היה לבסס את סמכותו על "כתב הרבנות" שבידו בלבד, ולעולם צריך היה להוכיח כי להוראתו יש סמך במסורת ההלכתית.

The prerequisite to choosing a person to be a rabbi of a congregation is that he be learned in Torah, knows the world of Talmud and sharp enough to know how to speak, carefully choosing his words, he must know how to base his rulings on the Halakhic tradition as he shows his sharp mind. This is the type of person who can be a rabbi in his congregation and in general. He cannot base his Halakhic rulings on his diploma and must constantly prove that his rulings have basis in the Halakhic tradition.

7. כץ יעקב, לתולדות הרבנות במוצאי ימי הביניים, תשכ"ט, עמ' 282

המזומן להיות רב בקהילה קטנה – אין מצפים ממנו אלא מידה אחת בלבד, שיהיה בקי בתורה ושוקד על לימודה. יתר עליו המועמד לקהילה גדולה, שמצטיין בחריפות וכוח החידוש, והוא מוחזק כמי שכבר הרביץ תורה ברבים.

A person asked to be a rabbi of a small Kehilla, must have but one main feature, he must have deep Torah knowledge and continuously study Torah. A person who is contending to be a rabbi of a large congregation, must be very sharp and able to write chidushim, someone who has already taught Torah to the masses.

8. הרב שאר-ישוב כהן: הרב בציבוריות הישראלית מנהיגות רוחנית בישראל, תשמ"ב, עמ' 206

רב לא מוכרח להיות אב או רועה, הוא יכול להיות גם חבר. לא במקרה ביהדות אמריקה אתה קורה לרב בשמו הפרטי, ואתה לא עוטה אותו באיצטלא דרבנן, שמפחידה אותך ומרחיקה אותך. ביהדות ארץ ישראל הדבר לא מצוי. כמה אנשים בקהילה יעזו לקרוא לרב בשמו הראשון? וכמה רבנים יסכימו להיקרא בשמם הראשון? אל נזלזל בקטנות הללו, בלבוש בהתנהגות החברתית השווה, בחברות הזאת... יש בה הרבה מן החיוב. קיים מתח בין האפשרות להיות חבר לכל אחד ואחד מבני הקהילה והאפשרות בכל זאת להיות בעל סמכות ובעל עמדה של רב. הבעיה של ההנהגה הרוחנית בימינו היא איך להיות מנהיג בלי להיות דיקטטור, איך להיות מורה הוראה מבלי להיות כופה. הדבר אינו קל...

A Rabbi does not have to be a father figure or like a shepherd, he can also be a friend. This is the reason that the Jews in America are on a first name basis with their rabbis- to make the relationship closer, more accessible. In Israel, this is not a phenomenon, no one would dream of calling their rabbi by his first name. Neither would the rabbis agree to be referred to by their first name. However, this practice should not be frowned upon- it can be a positive thing. There is a dichotomy between trying to be friends with everyone in the congregation and having the authority of a rabbi. The problem that faces people in position of authority in modern times is to try to be a leader but not a dictator. How

to be a teacher without imposing your opinions upon everyone. This is a very difficult balance to achieve.

9. הרב יובל שרלו, מיהו ומהו "רב"? עמודים, שבט תשמ"ד, עמ' 165-166

אנו עומדים להפוך את הנהגתנו לברת הישג רק על ידי בחינות בהלכות איסור והיתר! תופעה זו תגרום רעות רבות. ראשית, היא תפחית מאוד את טיבה של ההזרחה הרוחנית. מעבר לכך – יוצר מצב של פירות טבעי במעמד ובכבוד הרבנות, כדרכו של כל עודף היצע; ירבו מחלוקות בישראל והציבור יירתע מלשמוע לקול הנהגתו הרוחנית. כבוד הרבנות תלוי במיעוט הזכאים לו ובריכוז קהלים. ייאמר מפורשות: הנחיית הציבור איננה יכולה להינתן לאדם שאיננו בקי בכל חלקי התורה. כולל חלקי השולחן ערוך, אך ודאי שאין בכך די!

Who and what is the definition of a rabbi? There is a new trend to make this job accessible by having only one prerequisite- to be tested on the laws of Issur and Heter. This is a travesty, as it will diminish the spiritual guidance aspect. This will also diminish the position of the Rabbinat. In addition, there will be too many rabbis and the public will no longer be influenced by them. The honor of the rabbinat is dependent on the select few who know how to lead their flock. I will state this explicitly: An individual who is not proficient in the entire Torah and the Shulchan Aruch, at minimum, cannot lead the community.

10. הרב שלמה אבינר, "להיות רב בקיבוץ", בתוך: הקיבוץ בהלכה, קיבוץ שעלבים, תשמ"ח, עמ' 372

כאן עלי לחזור על נקודה מסויימת שהרבה חברים מתקשים בהבנתה...איני פוסק הלכות, כי איני ראוי, איני יודע, ואיני רשאי. רק תלמיד חכם פוסק הלכות. אבל יש לפעמים בידי לבחון מציאות מסויימת ולברר מה נפסק בנדון מתוך ספרי הפוסקים או מפי תלמידי חכמים, בין מצד תוכן הדברים בין מצד סגנון הפסיקה. אין צריך לאמר שעבודה זו מצריכה חכמה רבה ונסיון רב..

I would like to reiterate a certain point which many have a difficult time understanding. I am not a posek, as I am not worthy. Only a Talmid Chacham can be a posek. However, sometimes I am able to approach a certain issue and know what was the previous ruling on it from the Poskim and Talmidei Chachamim – either from the context of the issue or from the way the ruling was presented. This of course requires a lot of wisdom coupled with many years of experience.